

## POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

**Autor disertační práce:** Mgr. Jakub Charvát  
**Název disertační práce:** Dvacet let politiky sněmovních volebních reforem v České republice, 1989–2009

Autor ve své disertační práci zpracoval téma politiky volebních reforem, a to komplexním způsobem. Zdařile se mu podařilo skloubit teoretické přístupy současné světové politologie a zároveň provést ucelenou teoretickou reflexi tří fází praktických snah o realizaci volebních reforem v Československu, respektive v České republice po roce 1989 až do současnosti. Jedná se o jedinečný politologický počin v českém politologickém prostředí, který navíc vyžadoval zpracovat enormní množství dat, textů a událostí. Samotné téma volebních reforem je navíc téma, které permanentně rezonuje jak v politologickém diskurzu, tak i v mediálním a politickém prostoru.

Text disertační práce je logicky strukturován do 5 kapitol, kterým předchází kratší úvod a završuje je delší závěr. První kapitola vhodně představuje a shrnuje standardní, ale i nejnovější teoretické přístupy, přičemž všechny novodobé dějinné pokusy o volební reformu zasazuje do koncepčního rámce čtyř časově ohraničených vln. Tato přehledně zpracovaná kapitola je de facto vstupním teoretickým uvedením do problému československých čili českých zkušeností s fenoménem volebních reforem. Poté v jednotlivých kapitolách autor plasticky mapuje události a také teoretické diskuse, jež doprovázely všechny tři fáze volebních reforem v Československu neboli v České republice (1990–1992; 1998–2002; 2006–2009). Tato část je přínosná, neboť se jedná o první takto ucelený pokus o sumarizaci a teoretické uchopení těchto navýsost klíčových politických událostí po roce 1989. V závěru autor zobecňuje české zkušenosti z volebních reforem, respektive stanovuje své vlastní teoretické výstupy, které jsou cenné nejen z hlediska politologického, ale i s ohledem na případné další pokusy měnit volební legislativu v dohledné budoucnosti.

Práce autora je po metodologické stránce kvalitní. Autor vychází primárně z odborných textů předních zahraničních expertů na volební systémy a stejně tak souhrnně zpracovává teoretické přístupy politologů a ústavních právníků z prostředí České republiky. V tomto kontextu je

důležité, že navazuje na nejnovější politologickou literaturu a odborné diskuse. Text je řemeslně dobře napsán, to znamená, že splňuje všechny předepsané normy, jež se na podobný typ kvalifikační práce kladou.

Přes celkově pozitivní vyznění textu Charvátovy disertační práce se nicméně nabízí několik formálních připomínek, vztahujících se ke struktuře a plynulosti předkládané disertační práce. Zaprvé je na zvážení, zda dílčí a velmi speciální témata, jako jsou popisy tzv. koeficientu zvýhodnění a tzv. indexu nejmenších čtverců, by se měla umísťovat do úvodu (s. 19–22). Spíše se zdá, že tyto pasáže patří do některé z více analytických kapitol. Je rovněž na zvážení, zda není předčasné zařazovat jednotlivé volební reformy v Československu či v České republice do předem zadaných souřadnic teoretických přístupů (s. 49–60), a to ve chvíli, kdy ještě nebyla provedena jejich konkrétní analýza. Právě souhrnná tabulka „Volební reformy v ČSFR a ČR po roce 1989 optikou Renwickovy typologie“ (s. 60) by se spíše dala očekávat buď v souhrnné kapitole následující po dílčích analýzách politiky volebních reforem, tedy po kapitolách 3 až 5, případně v úplném závěru. Co se týče samotného závěru práce (s. 216–240), zdá se, že jde o předdimenzovaný závěr, který ve skutečnosti působí jako samostatná kapitola. Bylo by tedy přínosnější, kdyby autor část textu ze závěru vyjmul a vytvořil z ní samostatnou kapitolu, ve které by aplikoval teoretické poznatky na tři fáze volebních reforem v československém čili českém prostoru. S tím souvisí to, že závěr by měl být spíše zpracován tak, aby byl především stručný, výstižný a celkově shrnující.

Jak již bylo uvedeno, disertační práce Jakuba Charváta představuje kvalitní politologickou analýzu, která splňuje požadavky kladené na politologickou disertační práci. Proto ji velmi **doporučuji k obhajobě**. Předložená disertační práce svědčí nejen o Charvátově schopnosti uchopit poměrně náročné téma výzkumu, ale rovněž o jeho schopnosti inovujícím způsobem toto téma zpracovat i jeho tvůrčí akademické schopnosti.

Současně dávám komisi pro obhajobu disertační práce ke zvážení, zda text, respektive jeho autora nedoporučit k ocenění děkanovi fakulty či rektorovi univerzity.

Zpracoval dne 15. 5. 2013

prof. PhDr. Michal Klíma, CSc.